

HUBUBATTA SOĞUK VE DON ZARARI

Ülkemizde küresel iklim değişiminin bir sonucu olarak, bazı bölgelerimizde son yıllarda abiotik ve biotik stres faktörlerinin bitkiler üzerindeki olumsuz etkilerinde önemli artışlar görülmektedir.

Son birkaç yıldır meydana gelen 0 ile 3-4 °C civarındaki soğuklar, özellikle başak çıkarma döneminde olan buğday çeşitlerinde zarara neden olmuş, verim kayıpları yaşanmıştır. Ekim zamanı, ekim lokasyonu, kullanılan çeşit, verilen gübre miktarı ve zamanı gibi yetiştirme tekniği uygulamalarına göre farklı düzeylerde soğuk zararı olduğu belirlenmiştir.

Serin iklim tahılları arasında çavdar ve tritikalenin ardından soğuğa en dayanıklı olan buğdaydır, en hassas ise arpa bitkisidir. Bitkiler gelişmelerinin hemen her döneminde ani sıcaklık değişimlerine oldukça duyarlıdır. Eğer bu değişimler sık aralıklarla olursa, bitkiler zarar görmeyecekleri sıcaklık derecelerinde bile zarar görebilirler. Hububat ekim alanlarında don ve soğuk zararının belirtileri, 0 ile 3-4 °C civarındaki soğuklardan sonra görülebilmektedir.

Ülkemizin tahıl üretim alanlarında yaptığımız gözlem ve incelemelerde, özellikle İç Anadolu Bölgesi başta olmak üzere, tüm bölgelerimizde belirli oranlarda soğuk ve don zararı meydana geldiği gözlenmiştir.

Hububatın kardeşlenme ve sonraki fenolojik dönemlerinde bitkilerin yapraklarında beyazlaşma, yaprak uçlarında ibreleşme ve haşlanmış sulu görünüm meydana gelmektedir.

Başakların şekillerinde deformasyon ve çiçeklenme döneminde oluşan soğuk zararından dolayı dane bağlamama gibi nekrozlar görülmektedir.

Soğuk ve dondan etkilenmiş arpa fideleri

Soğuk ve dondan etkilenmiş arpa başakları

Donma hasarından kaynaklanan sararmış, kurumuş yaprak yanması.

Donma hasarından kaynaklanan saptta çürüme yaprak uçlarında ibreleşme

Donma hasarından kaynaklanan başakta dane bağlamama belirtileri

Don zararından etkilenmiş hububat bitkileri